

Leishmaniáza – staronová hrozba

Dlhý J., Kříž B., Beneš Č.

*24. Pečenkovy epidemiologické dny
15. – 17. září 2010, České Budějovice*

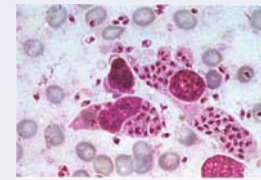
Výskyt leishmaniázy ve světě

- prevalence = 12 milionů osob
- incidence = 1,5 – 2 miliony/rok
- nákaza přímo ohrožuje 350 milionů lidí v tropických a subtropických endemických oblastech 88 zemí 5 kontinentů a v jižní Evropě
- v ostatních částech světa je výskyt vázán na import nákazy z endemických zemí v souvislosti s turistickým či pracovním pobytem (20 případů s kožní formou a 12 případů s viscerální formou u Američanů, kteří se zúčastnili operace Pouštní bouře)

Základní klinicko epidemiologické charakteristiky leishmaniázy (1)

- **původce**

intracelulární bičíkovec-parazit jednojaderných fagocytů z rodu *Leishmania* (20 druhů a poddruhů)

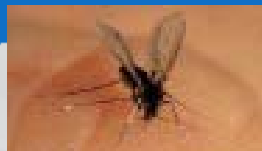

- **zdroj**

zvířata (psovité šelmy, hlodavci), člověk u nálezů vyvolaných *L. donovani* a *L. tropica*

- **vektor přenosu**

dvoukřídlný, komárům podobný hmyz se skákavým letem z čeledi *Psychodidae* (rod *Phlebotomus* – leishmaniózy Starého světa, rod *Lutzomyia* – leishmaniózy Nového světa)

Základní klinicko epidemiologické charakteristiky leishmaniázy (2)

- **mechanismus přenosu**

inokulace původce regurgitací obsahu během sání samičkou hmyzu (aktivita po západu slunce a v noci)

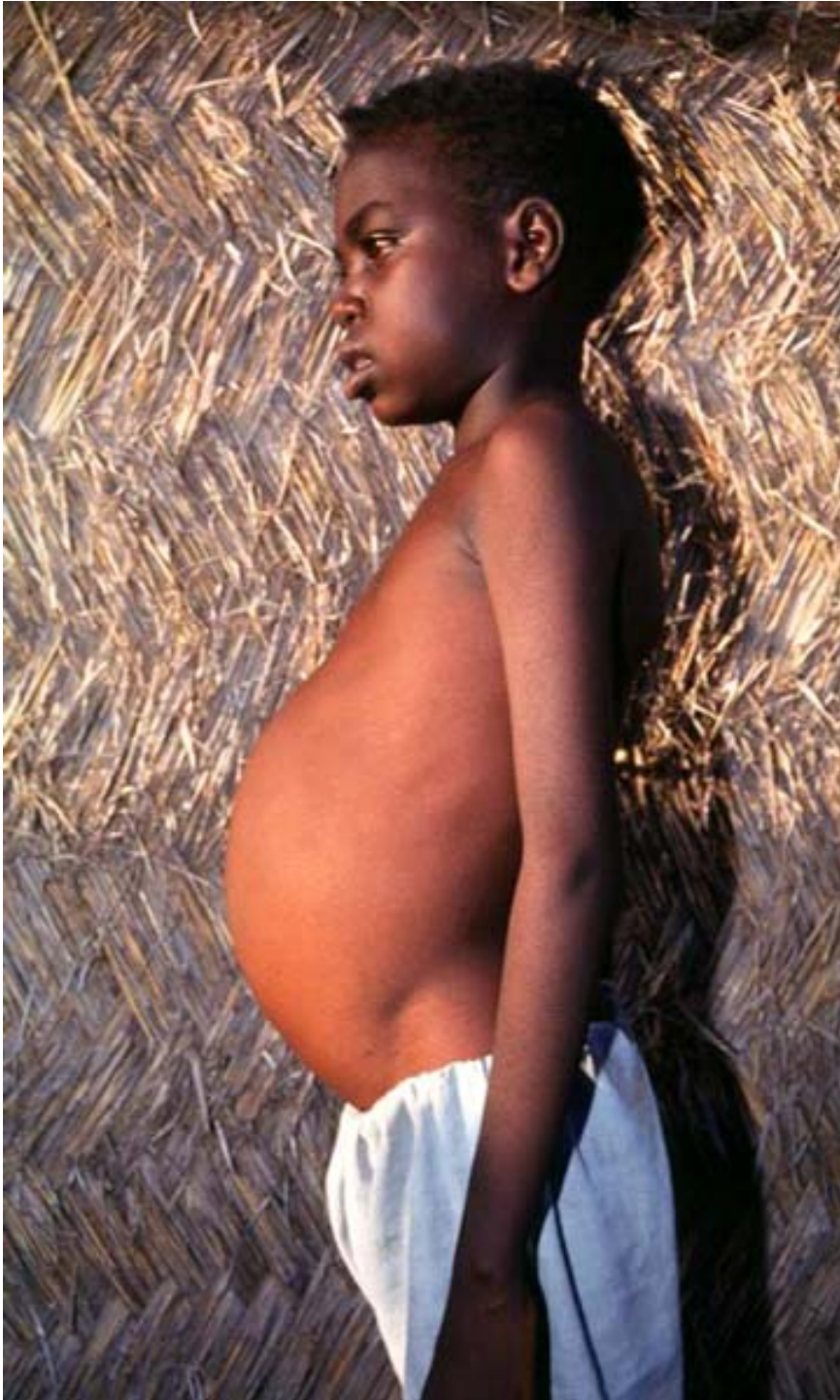
- **inkubační doba**

od 1 do 12 týdnů až několik měsíců v závislosti na formě onemocnění

- **imunita**

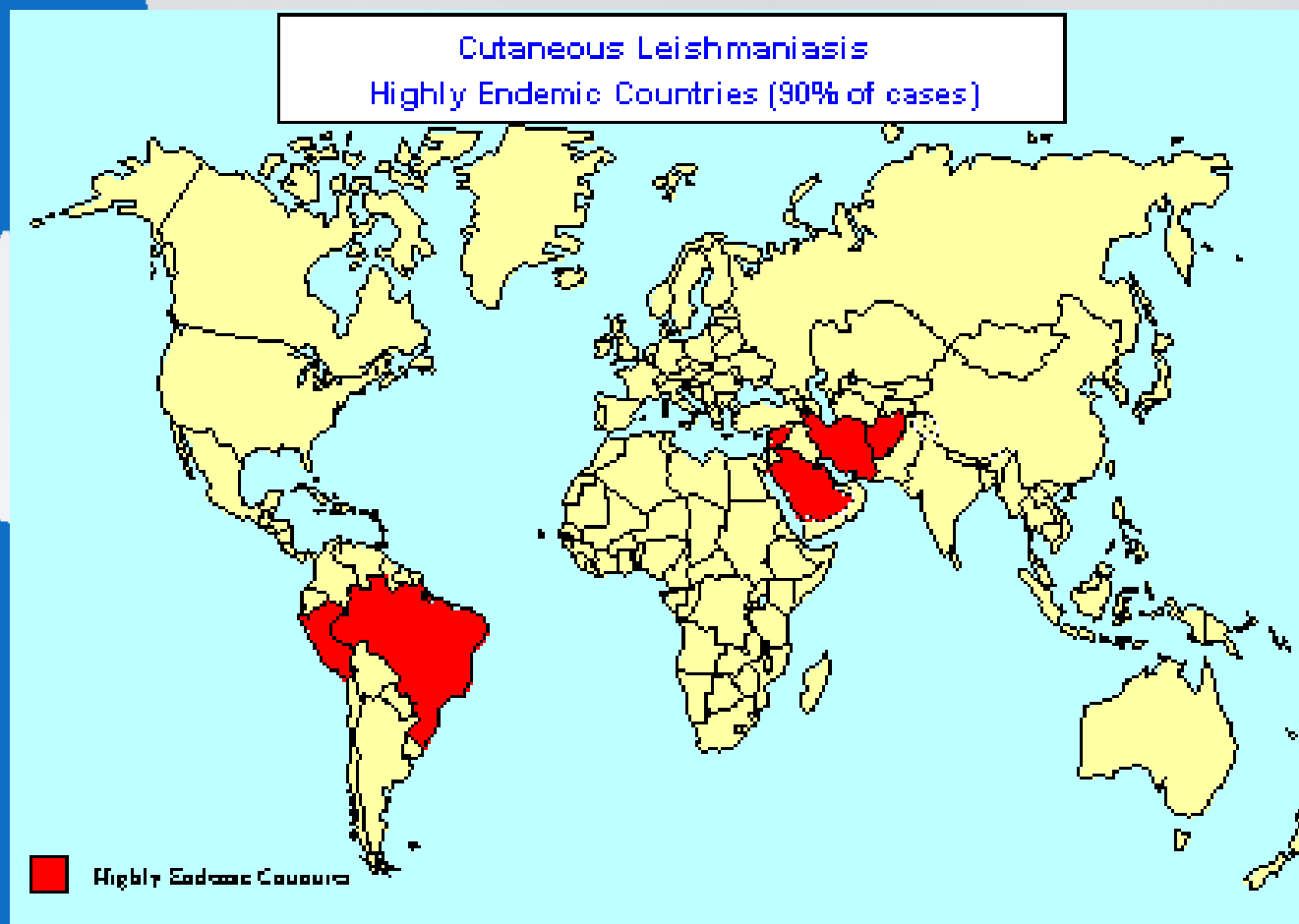
opakovaná onemocnění kožní formou popsána

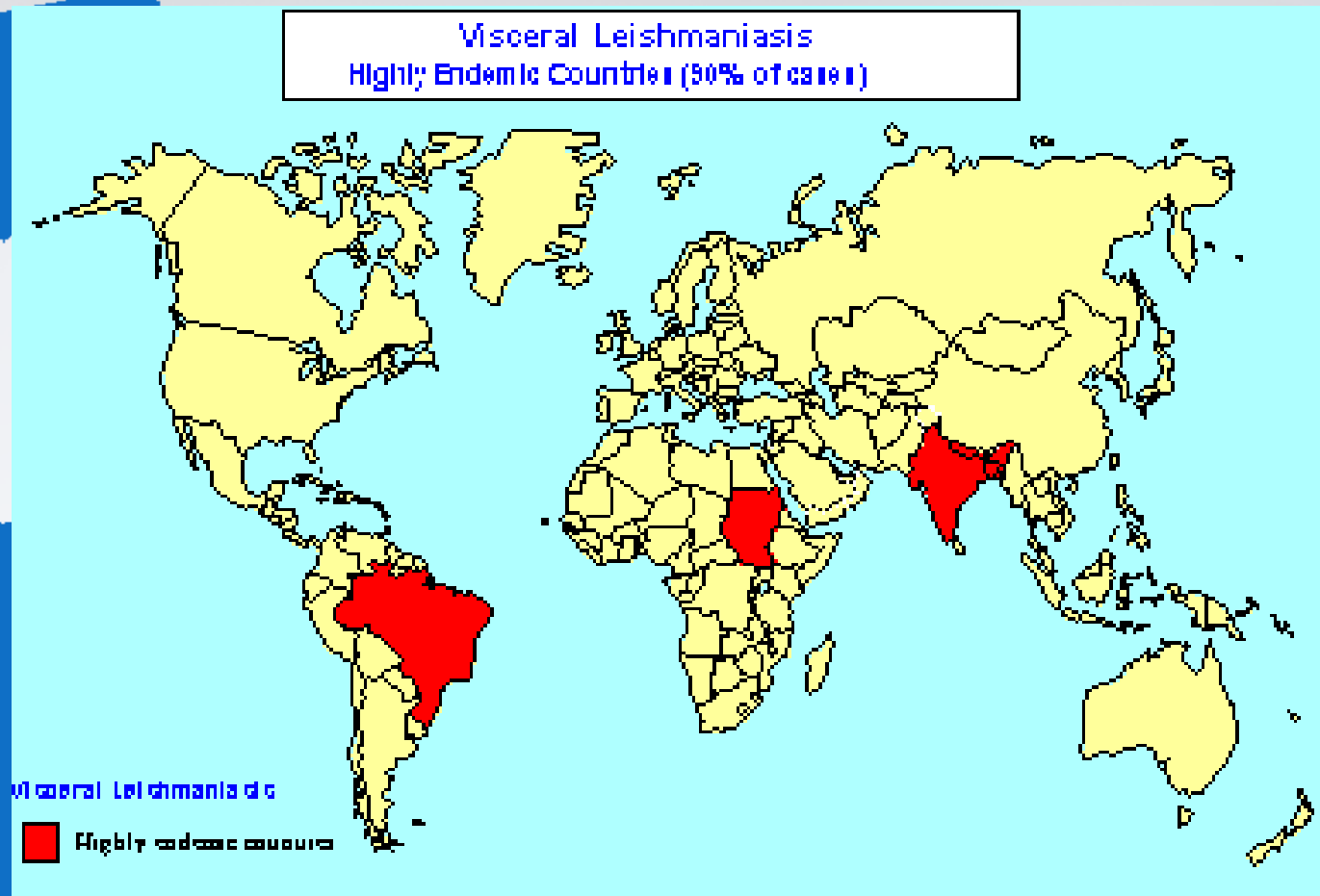

Kožní leishmaniáza > 90% případů
je v 6 zemích: Irán, Afganistan, Saudská Arábie, Sýrie,
Brazílie, Peru

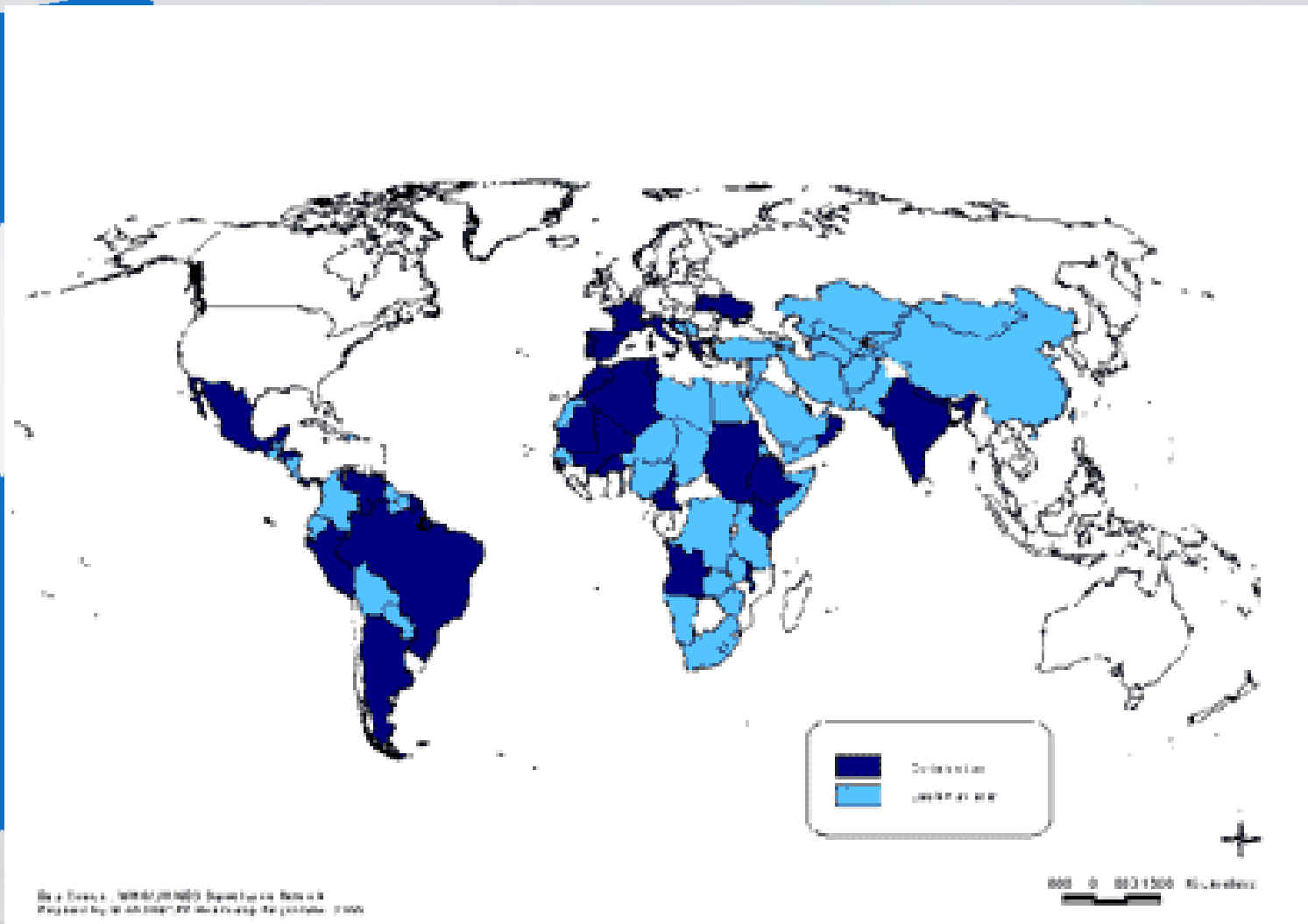
Viscerální leishmaniáza tvoří 1/3 všech forem,
> 90% je ve 4 zemích: Bangladéš, Indie, Súdán, Brazílie

Epidemiologický význam koinfekce leishmaniázy a HIV

- pandemie HIV/AIDS významným způsobem modifikuje přirozenou epidemiologii leishmaniázy
- infekce HIV zvyšuje riziko nákazy VL 100-1000krát, snižuje terapeutický efekt a významně zvyšuje pravděpodobnost relapsu
- současná nákaza HIV může zvýšit intracelulární růst leishmanií, aktivaci latentní leishmaniázy či její progresi
- současná nákaza původci leishmaniázy může indukovat aktivaci HIV v latentně infikovaných monocytech a T buňkách
- první případ koinfekce VL+HIV prokázán v roce 1985
- v dalším období dramatický nárůst počtu případů koinfekce především v jižní Evropě (hlavně Španělsko, Francie, Portugalsko) – souvislost s diagnostickými možnostmi

Od roku 1985 do současnosti hlásí případy koinfekce leishmaniázy a HIV celkem 35 zemí světa

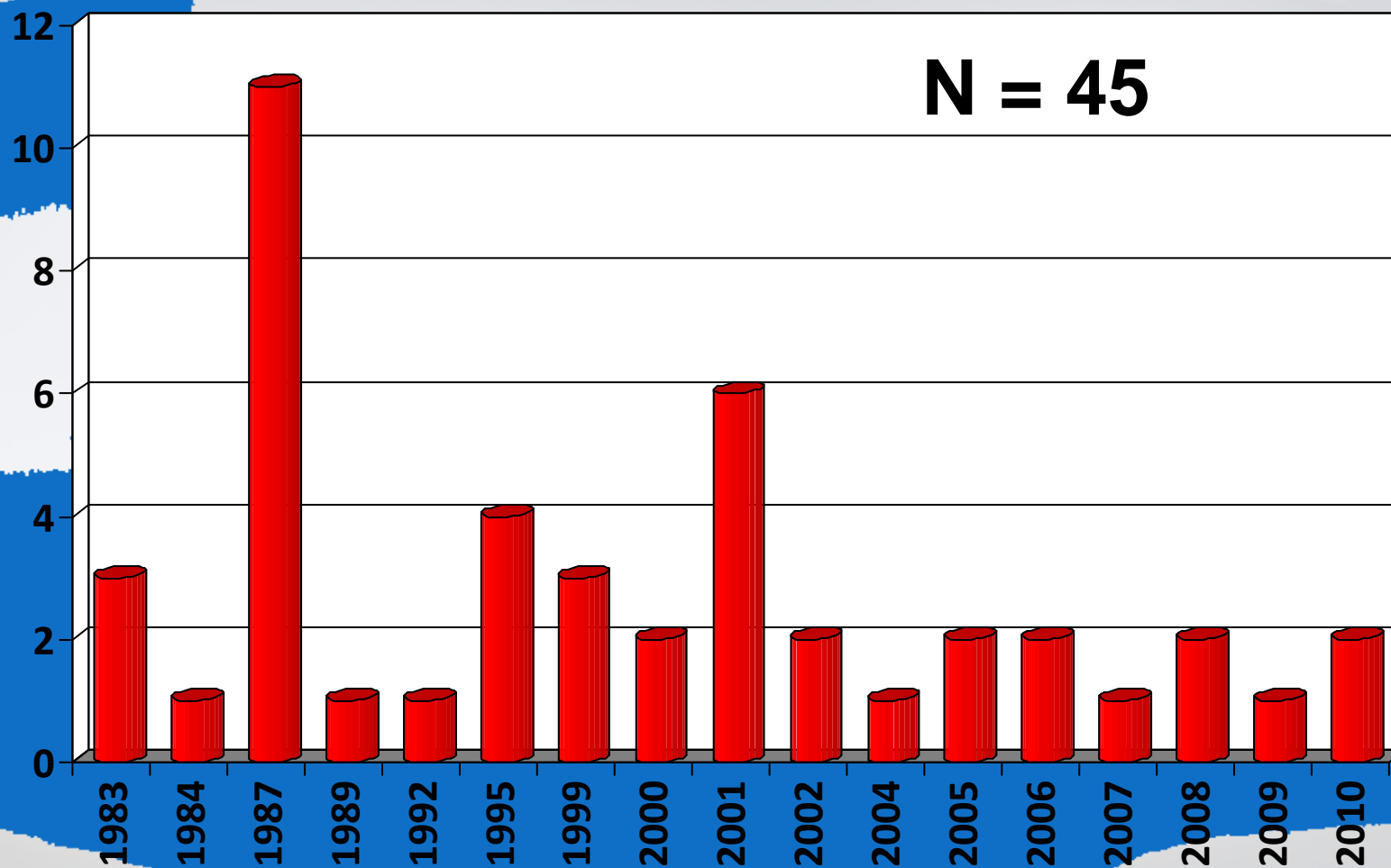

Vývoj podílu nemocných s koinfekcí VL + HIV v jižní Evropě

Skupina	1990-2000	2001-2006
IDU	72 %	64 %
heterosexuálové	13 %	22 %
homosexuálové	10 %	9 %

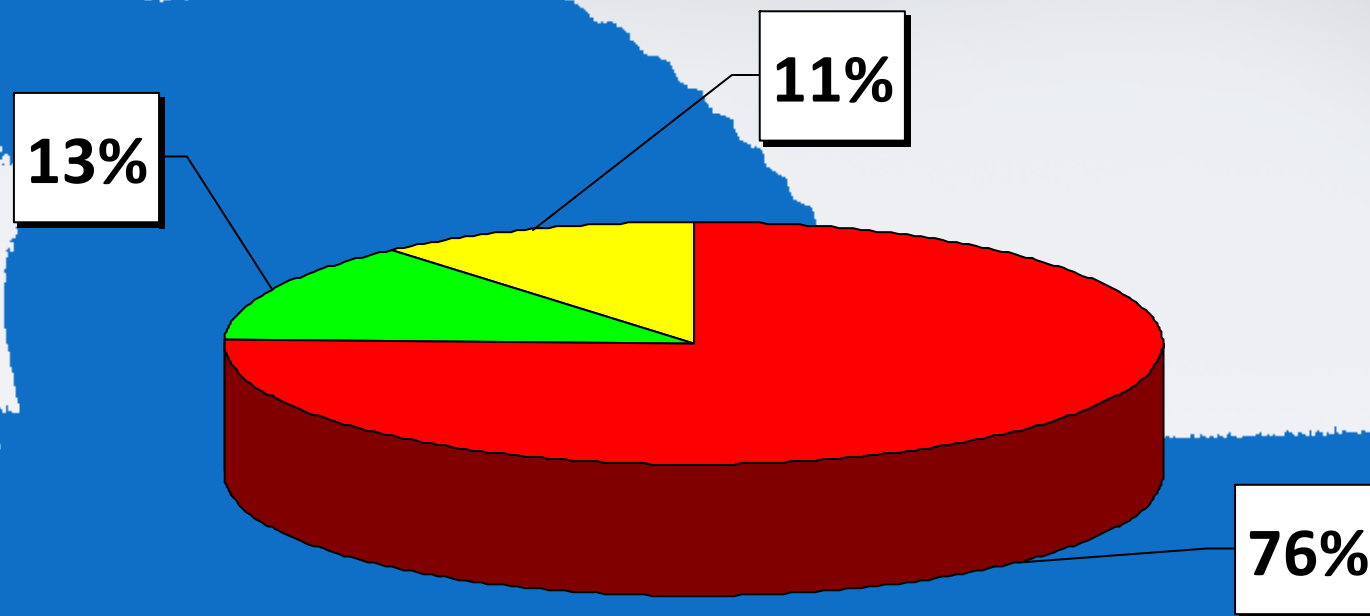
- v obou obdobích nedošlo ke změně zastoupení postižených dle pohlaví (85 % muži) a dle věku (průměrně 38 let)
- po zavedení HART a edukačních kampaních poklesl ve druhém sledovaném období podíl IDUs a zvýšil se podíl postižení u heterosexuálů

Počty hlášených případů leishmaniázy v letech 1983 – 2010 (36. k. t.)

Zdroj dat: ISPO, EPIDAT

Zastoupení klinických forem u hlášených případů leishmaniázy v letech 1983 – 2010 (36. k. t.)

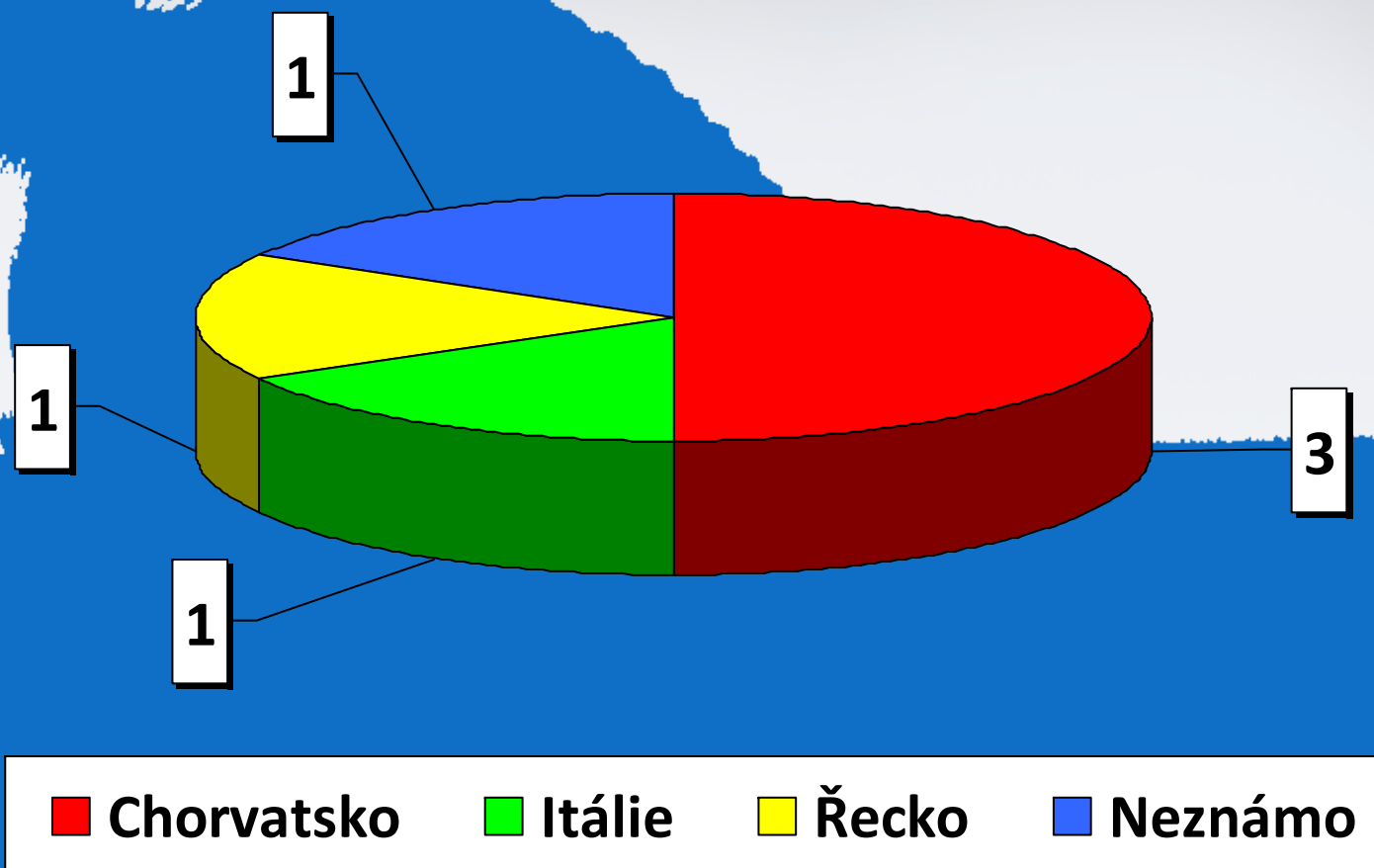

■ B55

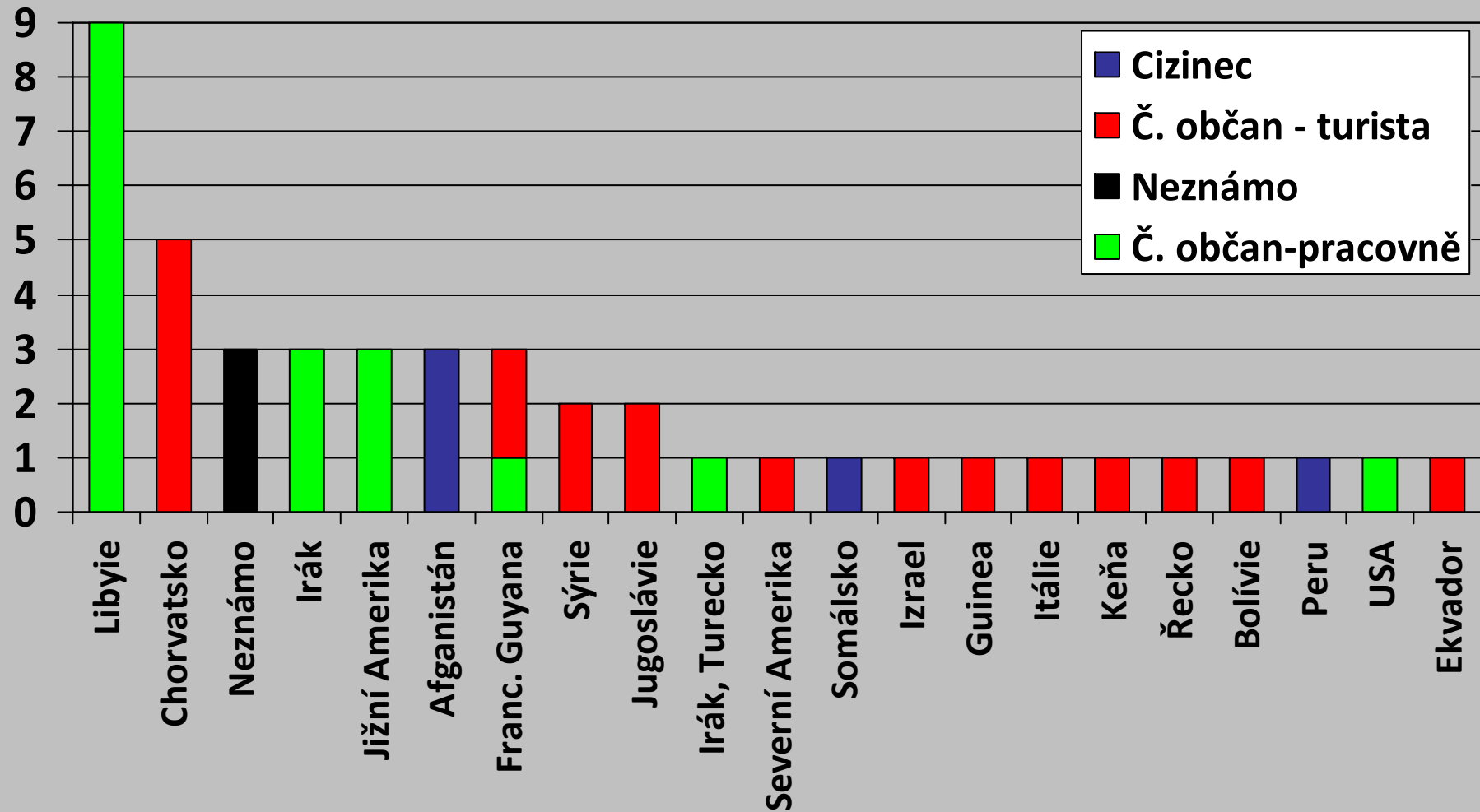
■ viscerální forma

■ kožní forma

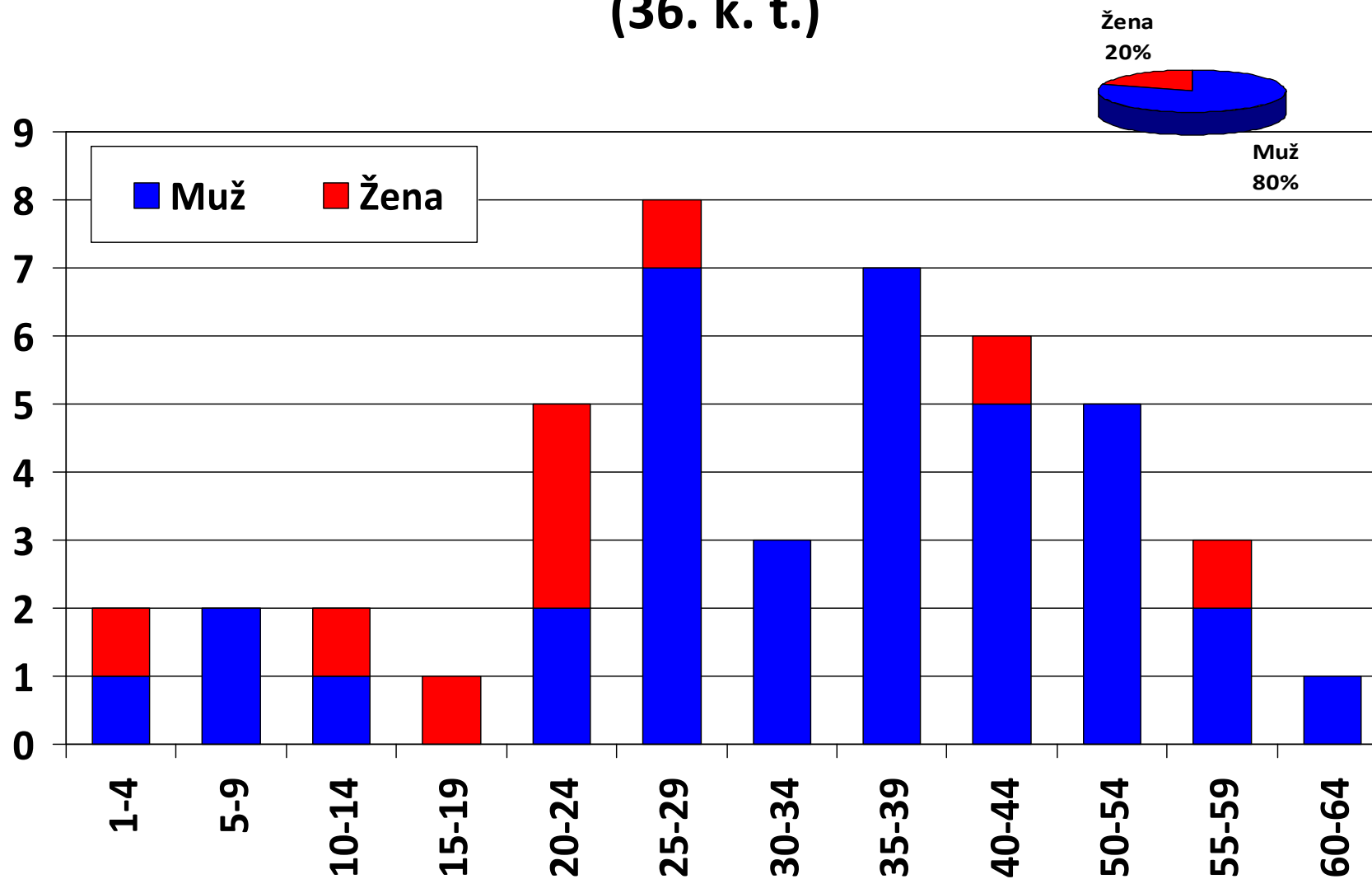
Počty hlášených případů onemocnění viscerální formou leishmaniázy podle země původu importu v letech 1983 – 2010 (36. k. t.)

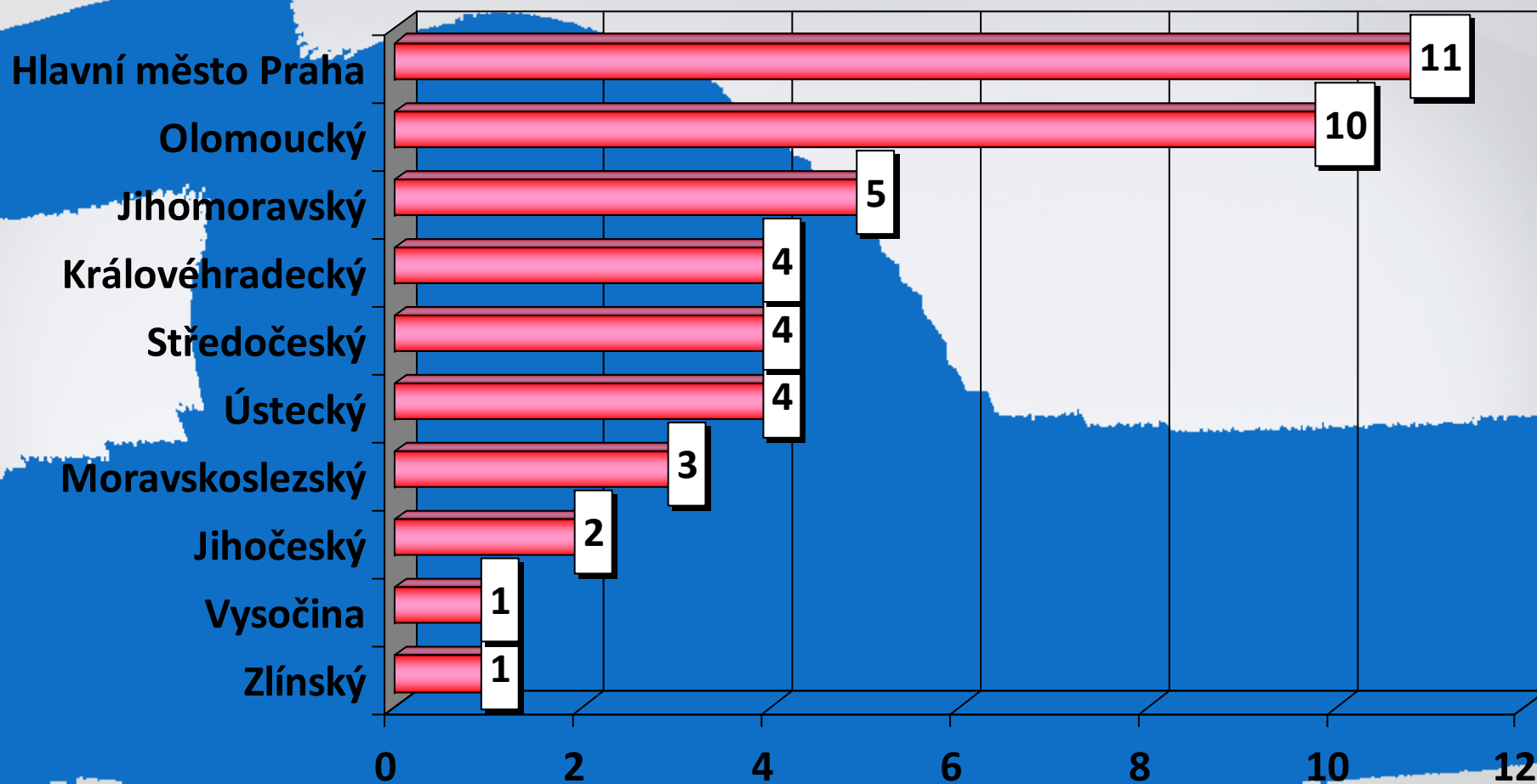
Počty hlášených případů onemocnění leishmaniázou
v letech 1983-2010 (do 36. k.t.) podle země původu
importu a kategorie cestovatelů (ISPO, EPIDAT)

Počty hlášených případů leishmaniázy podle pohlaví a věkových skupin v letech 1983-2010 (36. k. t.)

Počty hlášených případů leishmaniázy podle vykazujících krajů, 1983-2010 (36. k. t.)

Závěry

- epidemiologie leishmaniázy se v současnosti vyznačuje negativními momenty, které mohou mít globální dopady
- jedná se především o těžce probíhající onemocnění viscerální formou leishmaniázy a komplikované reaktivace u asymptomatického nosičství leishmanií při koinfekci HIV
- s ohledem na úskalí sdílení injekčních jehel a další rizikové faktory, jsou v evropských podmínkách považováni intravenózní narkomani za hlavní skupinu ve smyslu rizika nákazy leishmaniázou
- v ČR je od roku 1982 evidováno 45 případů onemocnění leishmaniázou, z toho u 15 % postižených s anamnézou akvirace nákazy v jižní Evropě
- diferenciálně diagnostické klinické a laboratorní postupy by měly s leishmaniázou počítat
- problém rezistence leishmanií na přípravky s obsahem antimonu (Indie)
- budoucnost prevence = rekombinantní vakcína (LEISH111 f)

The background is a solid blue color with a large, stylized white feather graphic that appears to be blowing or moving across the frame from left to right. The feather has a soft, ethereal quality with some internal shading.

Děkuji za pozornost